

Enter#13 : Olivia Hernaiz - 'La Eterna Juventud'

1.6.2021 – 29.8.2021

In de tentoonstelling 'La Eterna Juventud' (De eeuwige jeugd) gaat Olivia Hernaiz op zoek naar de manier waarop cultureel erfgoed, nationale identiteit en geheugen een invloed hebben op het individu. Haar interesse hiervoor werd gewekt tijdens het bestuderen van haar familiegeschiedenis, wat haar naar Rusland leidde. Drie opeenvolgende zomers bracht ze daar door bij een familie – haar familie – die ze nooit eerder had ontmoet. De twee jongere broers van haar grootmoeder, Arturo en Pablo, werden samen met 3500 andere Spaanse kinderen in 1937 per boot naar de toenmalige Sovjet-Unie gestuurd. In totaal vertrokken meer dan 30 000 kinderen vanuit Spanje naar verschillende Europese landen ter bescherming tegen het regime van Franco en de burgeroorlog. De grootmoeder van Olivia Hernaiz kwam zo op dertienjarige leeftijd in België terecht, als vluchteling gescheiden van de rest van haar familie.

Om met haar familieleden te kunnen communiceren en hun verhalen te documenteren, leerde Olivia Hernaiz Russisch. Tijdens haar verblijf bezocht ze de weeshuizen waar de kinderen destijds opgroeiden. Aanvankelijk leefden de kinderen er in comfortabele omstandigheden. De leerkrachten en de leden van de communistische partij die uit Spanje waren meegekomen, hadden bij de opvoeding veel aandacht voor de Spaanse taal en cultuur. De intentie was immers om de kinderen uiteindelijk terug te brengen als redders van hun thuisland. Door het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog was dit onmogelijk en werden de levens in Rusland verdergezet. Pas na de dood van Stalin in 1956 konden de kinderen terug naar Spanje. De verwarring en zelfs teleurstelling bij de Spaanse families was enorm wanneer de kinderen geen "eternal niños" (eeuwige kinderen) bleken, maar intussen volwassen waren geworden. Ook besloten velen, zoals de grootnonkels van Olivia Hernaiz, om in Rusland te blijven wonen.

Hun hele leven werden de bannelingen gezien als Spanjaarden die ooit de weg terug zouden vinden. Het was voor hen belangrijk om een gevoel van verbondenheid te ontwikkelen waardoor er een mentale verwantschap ontstond met het land van herkomst, alsook het land van hun toekomst. De Spaanse autoriteiten in ballingschap stimuleerden die nationale identiteit, maar natuurlijk niet belangeloos. 'La Eterna Juventud' refereert daarbij aan de strategieën achter het fascisme van de jaren dertig, maar ook aan de opkomst van nationalisme vandaag. Persoonlijke betrokkenheid bij een bepaalde regio door bijvoorbeeld culturele, culinaire en recreatieve ijkpunten, dient vaak een bestuurlijke tactiek. Het politieke klimaat weerspiegelt zich dan ook in de communicatie van overheden. Zo werd de aanwezigheid van de Spaanse kinderen in Rusland geïnstrumentaliseerd door zowel de Spaanse als de Russische autoriteiten. Franco beeldde de kinderen af als gevangenen die moesten gered worden, terwijl Stalin hen verhief tot belichaming van de communistische droom. 'La Eterna Juventud' onderzoekt hoe een individu omgaat met deze vormen van politiek getouwtrek. De neven en nichten van Olivia Hernaiz worden nog steeds geïdentificeerd als Spaans, maar zijn intussen deel van een derde generatie die een leven uitbouwt in Rusland. Op welke manier kunnen zij zich nog

verbonden voelen met een land dat nooit hun thuis is geweest? En hoe zien zij zichzelf binnen een land waarin hun familiestamboom nog maar net is geplant?

Enter

Enter wordt mogelijk gemaakt dankzij de Mu.ZEE promotoren:

Agence Vanbeckevoort
Advocaten Baelde – Carton - Decock
Bobbejaan Legacy
Fotorama
Futureproofedshop
TODE Management
Quadratum
M. Vandecandelaere
Wilgelover
Mevr. J. Vanthournout
Dhr. en Mevr. Van Uytfanghe
Dhr. en Mevr. Vanbiervliet-Bulkens

Met de steun van / Avec le soutien de / With the support of

De Standaard

LE SOIR

